

LA ESQUELLA DE LA TORRATXA

PERIODICH SATÍRICH

HUMORÍSTICH, ILUSTRAT Y LITERARI

DONARÀ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SENMANA

10 céntims cada número per tot Espanya

Números atrassats 20 céntims

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

LLIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20
BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona, cada trimestre Espanya, 3 pessetas.
Cuba, Puerto Rico y Extranjer, 5

ACTUALITAT RUSSA

A VARSOVIA.—Soldats recullint cadavres a la plassa Witkowski, després d' un xoch entre el poble y la tropa.

Domingo Peito

(D' una ilustració estrangera.)

Tercer centenari de la immortal novela

D. QUIXOT DE LA MANXA

CONCURS FESTIU

Desitjant LA ESQUELLA DE LA TORRATXA associarse á la gran commemoració del llibre més admirable de Cervantes, se disposa á tirar la casa per la finestra, publicant un número extraordinari de condicions especials, que veurá la llum el divendres dia 28 del pròxim mes de abril.

Y al objecte de que 'l número projectat reuneixi totes las condicions que la importancia del sucés fa necessaries, y sens perjudici dels treballs de redacció y col·laboració literaris y artístichs qu' estém reunint, se convida desd' ara als escriptors y dibuixants agens á las nostras tasques habituals á pendre part en el *Concurs festiu*, que queda obert desde avuy, baix las següents

Bases

Se concediran tres premis de 100 pessetas cada un als següents treballs:

1.ª Un article escrit en catalá que no tingui menos de 2 columnas, ni més de 4, tipografia de cos 8.ª tamany de LA ESQUELLA, y basat en el següent tema: **Visita de D. Quixot de la Manxa á la Barcelona actual.**

2.ª Una poesia també catalana de 120 á 150 versos, que desenvolli 'l següent tema: **Sanxo Panxa, Governador de Barcelona.—Epoca contemporánea.**

3.ª Un dibuix que reduhit á las proporcions corrents dongui 'l tamany de una plana de LA ESQUELLA (14 X 21 centímetres), representant: **Una escena del QUIXOT adequada á l' actualitat de la vida barcelonina.**—El procediment á gust del artista.

Els premis de 100 pessetas serán adjudicats als que resultin autors de cada un dels tres treballs premiats, el dia mateix de la publicació del número. Quedan excluhits de pendre part en el concurs els redactors y dibuixants actius de LA ESQUELLA. Pera la concessió dels premis se tindrà en compte no sols el valor relatiu entre 'ls treballs presents, sino també 'l mérit absolut.

L' examen dels treballs y consegüent fallo correrá á cárrech de un jurat compost dels senyors *D. Apeles Mestres, D. Santiago Rusiñol y D. Emili Guanyabens.*

Las obras que 's presentin á concurs deurán ser enviadas per tot el dia 31 de mars, á l' administració de aquest senmanari, **Llibreria Española de A. López, Rambla del Mitj, 20.** Cada treball portará un lema, y 'l nom del autor anirá tancat dintre de un plech, sobre 'l qual s' hi escriurá 'l lema corresponent.

Se donará rebut de cada treball, á sollicitud de qui 'l presenti.

El dia 14 de abril se donará compte del nom dels autors premiats, á fi de que pugui figurar al peu de sos respectivus treballs.—Els autors no premiats podrán obtenir la devolució de sos treballs y del plech que contingui 'l seu nom mitjansant l' entrega del rebut de presentació. El dret á la devolució prescriurá 'l dia 28 de abril. Després de aquesta fetxa 'ls plechs serán cremats.

Y ara sols ens cal dir á vosaltres, escriptors y artistas, que desitjém de tot cor, que la bona memoria del més gran y amable dels ingenis espanyols vos inspire pera patentisar en aquest modest concurs actualista y de carácter barceloní, la eternitat y la universalitat de la seva estupenda creació.

Barcelona 23 de febrer de 1905.

Antoni López, Editor-Propietari

de LA ESQUELLA DE LA TORRATXA

CRONICA

QUINA diferencia més extraordinaria entre 'ls *meetings* regionalistas de quatre ó cinch anys enrera y 'l que va efectuar-se l' últim diumenge en el *Teatro de Novetats!*

S' exteriorisava en aquells la primera bullida de un moviment que semblava que havia de avassallarho tot: els companys de causa hi acudían á glopadas, ab el cor que no 'ls cabia dintre del pit y ab l' entusiasme fosforescent que 'ls feya llumanetas en els ulls: els oradors s' hi deixavan anar y quant més atrevits eran els seus conceptes, més xardorosos

y atronadors els picaments de mans que provocavan... Procedían com á amos y senyors de Catalunya, y parlavan sense empaig de rompre las amarras que la tenen lligada fatalment á la sort de una nació decrepita y arruinada...

Tant per la part dels segadors com per la dels seus adversaris hi havia passió y enconament. Recordis sino la famosa tirada del gatot negre en el *meeting* del *Bon Retiro*, que va alcansar las proporcions de un episodi épich burlesch.

Pero avuy ja no hi ha res de aixó. El regionalisme á copia de corre aventuras ha envellit en la flor de la joventut. Els contubernis y 'ls amistançaments l' han agotat. Avuy está terriblement dividit. Tot parlant de las kábilas de Ponent no ha vist que

'e posava al mateix ó á més baix nivell qu' elles ab sos fraccionaments y ab sos odis y rancúnias. Moltes de las ovellas que formavan un sol y gran remat s' han espargit sá y enllá, y lo més singular es que ab tot y ser ovellas s' han tornat hidrófobas. Aquellas grans conjuncions de forasas reaccionarias, conservadoras, clericals, aumentadas ab elements que creyan de bona fé que 'l moviment regionalista podia ser liberal y fins republicá, s' han desfet á la fi trituradas, esmicoladas per las rivalitats y las desconfiansas. Ja no hi ha companys de causa sino enemichs d' efecte mortal. L' odi personal prepondera sobre l' amor á Catalunya.

Aixís el *meeting* del diumenje va resultar tan anodí, tan aygualit, tan desprovisit de tota significació.

Va anarhi gent, perque de gent no 'n falta may en tots els espectacles gratuhtis; pero la curiositat es passiva y xorca: la curiositat no engendra. El mateix objecte que motivá la reunió, se veyá de un' hora lluny qu' era un pretext, un senzill tanteig de forasas, en vista de las próximas eleccions de diputats provincials. Res més que aixó.

Es induptable que á Barcelona, segons la lley, y atés el cens de la seva població, li correspon una representació més numerosa que la que té avuy lo mateix á la Diputació Provincial que al Parlament.

Però qualsevol ab més autoritat que 'ls regionalistas está en el cas d'exigirla.

¿Per qué?

A la vista salta. Dos diputats regionalistas va elegir Barcelona perque anessin á las Corts: el senyor Russinyol y 'l senyor Doménech y Montaner. Y á pesar de la seva investidura, la major part del temps en que las Corts han permanescut obertas, ni l' un ni l' altre s' han mogut de Barcelona. La representació que se 'ls conferí no 's pot dir que l' hajan desempeñada: més aviat l' han tinguda detentada. Han sigut diputats de luxo. Han acceptat del cárrech l' ostentació més que 'ls debers.

¿Ab quina autoritat, donchs, poden demanar ells que s' aumenti la representació de Barcelona? Per no anar may al Congrés, tant se val tenir dos representants, com quatre, com mitja dotzena. Per haverse de quedar á Barcelona, com ells s' hi han quedat casi sempre, no hi ha per qué pendres la molestia d' elegirlos.

Apart d' aixó ¿cóm s' explica qu' havent sigut nombrats com amichs, formant part de una mateixa candidatura, visquin avuy completament divorciats? ¿Per qué en el *meeting* del diumenje, 'l Sr. Doménech y

Montaner, una de las glorias més legítimas de la nostra terra, no feya costat al seu company de representació Sr. Russinyol?

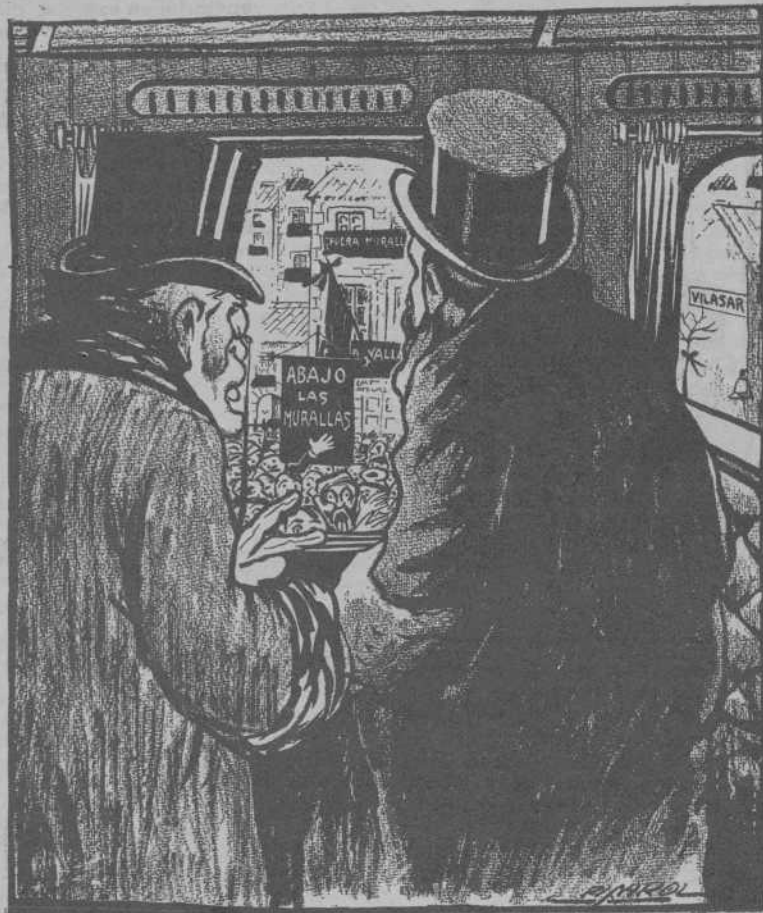
¡Ah, qué n' está de aniquilitat el regionalisme!

No es ab discursos plens de llochs comuns, exhuberants de tópichs de guarda-ropia que logrará guanyar el terreno perdit. Hi ha fets muts més eloqüents que la xerrameca més ben calculada. La sola ausencia del Sr. Doménech y Montaner del *meeting* de *Novetats* te una eloqüencia més persuasiva que la de tots els discursos que allí varen pronunciarse, y que totas las travessuras del Sr. Cambó.

Y aixó que 'l sardanista de Besalú, que quan la viaguda del rey á Catalunya va exercir de Fivaller, las va donar diumenje per imitar á n' en Romero Robledo.

Ben bé sapigué sobtarlo una veu anónima, quan al afirmar l' impávit sardanista que may el regionalisme havia tingut relacions y tractes ab el poder central, li recordá la vinguda del rey á Barcelona. Fou aquesta una interrupció més culta pero no menos oportuna que 'l crit de 'Quina barra! que hagué d' escoltar un día en el *Teatro Principal* l' ex-pollastre d' Antequera.

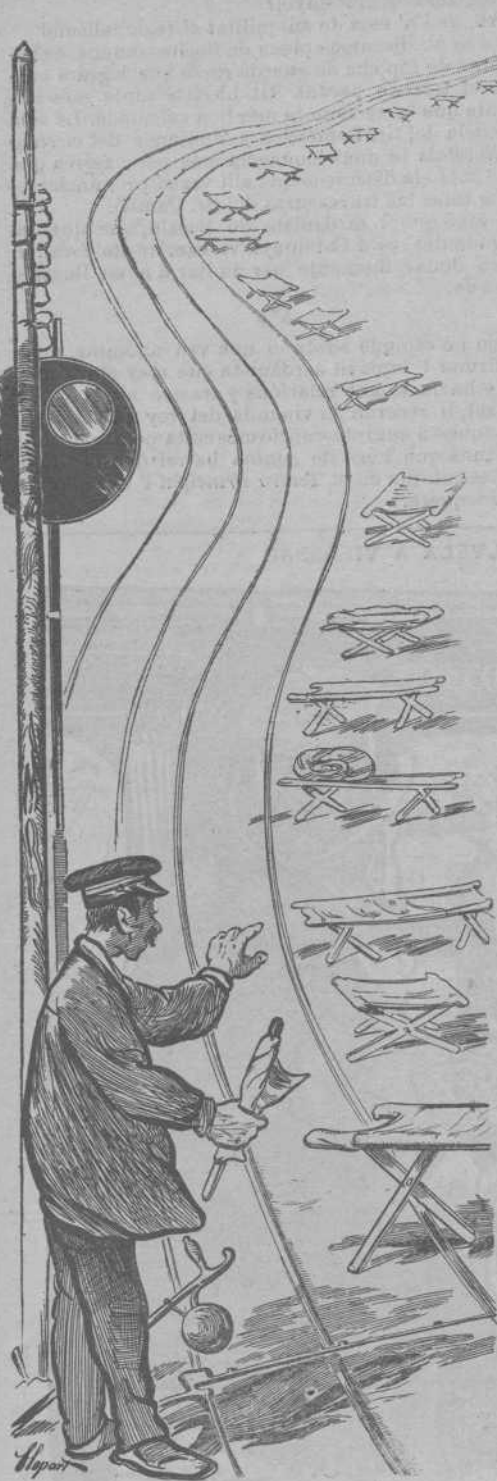
EN SILVELA A VILASSAR

—¿Qu' es aixó?

—Una manifestació de simpatia. Sinó que aquí ¿sab?, com que hi ha tants car-boners, perque 'ls adorns no se 'ls embrutin, tot ho gastan negre.

LA DOBLE VIA DEL LITORAL

—Perfectament, que posin doble via; pero que no s'olvidin de posar també catres, porque 'ls pobres empleats poguém descansar.

Y á pesar de tot, el Sr. Cambó no 'n feu cas, com si no l'hagués sentida, continuant la seva perorata, y reconeixent la forsa efectiva del partit republicá, d'aqueix partit á qui avants tractavan de purria, bretolada, y fills de burdell, y á qui avuy reconeixen com

á la representació de la part més considerable del esperit de Barcelona.

Pero pera fer justícia als republicans es una mica massa tart, y hi ha motius pera creure que las ensabonadas del sardanista no son sinceras, sino producte de una habilitat bastant burda. Si 'ls regionalistas en vigílias de las eleccions próximas, no fan ali ab altres elements, es porque á la fi de las sevas desastrosas aventuras no troban altres elements que vulguin fer ali ab ells. Aixó per lo que atany á Barcelona.

A fora ja es distint. En el districte de Manresa-Berga van de brás ab els carlins. En el districte de Granollers-Vich inclubeixen en la seva candidatura á un individu que no fa gayres días pregava als conservadors que 'l possessin en la seva. En el districte de Tarrassa-Sabadell, concubinatje descarat: un regionalista, el Sr. Brutau, de Sabadell; un conservador, el Sr. Barata, de Tarrasa, y un fusionista, 'l Sr. Griera, ex-arcalde de Barcelona, y diputat provincial en exercici, que no fa gayres días lograva que la Diputació votés 7,000 pessetas pel monument á n' en Sagasta.

Aquests son fets reals y positius, que ningú pot desmentir: y aquests fets desvaneixerían l'impressió dels discursos de *Novetats*, si es que n'haguessin pogut produhir alguna.

[Pobre regionalisme!]

Mentres en el punt culminant del seu desprestigi blasona de castedat y de pureza, veure's sorprés, en tres districtes de fora, en flagrant pecat de amancebament!...

Pero ¡qué s'hi ha de fer! Ne ve de casta y quan hi ha un duro á guanyar, no sab dir que no.

P. DEL O.

TU Y JO

Contéplam fit á fit. Vull anegarme
en lo misteri imméns
de tos diabòlics ulls.
En sa llum cegadora vull cremarme;
en sa profunditat vull anularme:
vull confóndrem en tú.

Béssam un altre cop. Vull deixondirme
bevent á glops la mel
que al infern se 'm endú.
Cremantme ab tos petóns vull consumirme;
per ells xuclada l'ánima sentirme:
vull confóndrem en tú.

Abrássam més estret. Vull que m'apretis
ab la ferocitat
del lleó que 's veu vensut.
Perque 'ls ossos cruixeixin no t'inquietis;
que vull que 'm fassis mal; vull que 'm malmetis;
vull que á la mort me robis:
¡jo vull que 'm matis tú!...

LLUISETA DEL CASTELL

¡SENSE TABACO!

A n' en Lau *quiteuli* lo que volgueu: el menjar, la beguda, el sol, el descans; pero no li *quiteu* el tabaco.

Tots els trinxeayres que l' coneixen li han sentit dir á n' ell mateix una pila de vegadas.

—Jo he tingut días que m' he vist faltat de tot; pero sense poder fumar, per ara, encare no m' hi he trobat may.

¿Desde quán que fuma? La seva memoria no pot arribar á precisarho. Ell diu que ha fumat sempre. Per lo menos, si en alguna época no ha fumat, no se n' recorda.

Veritat es qu' en el passat d' un nyébit de catorze anys, qu' es l' edat qu' en Lau deu tenir avuy día, hi ha tants fets embrollats y tants epissodis diversos, que ¡vés qui va á recordarse'n d' aquestas cosas!..

¿No ha fumat sempre que ha volgut?... Donchs aixó á n' en Lau li basta. La Historia y la Cronología no son materias que ocupin gayre la seva atenció.

No obstant, avuy li succeheix lo que may li havia succehit. ¡No té tabaco!... ¡Aixó sí que l' amohina y l' tren terriblement de quicil!

Una desdixada complicació de causas l' ha portat á n' aquest estat lamentable. «Malas cullitas», com diu ell ab el seu llenguatge pintoresch; falta de negocis, malalties d' amichs, traicions de companys, *injustas* persecucions de la policia... á tot aixó deu el pobre Lau la crisi espantosa qu' en la seva butxaca reyna.

¡Ni tabaco ni mitj céntim per comprarne!... Paper sí; encare n' hi quedan uns quants fulls, mal desats al fons del infern; pero ¿qué n' farà d' aixó, sense l' pessiguet de picadura que pera cargolar el cigarro s' necessita?..

En Lau se posa á meditar. ¿Es possible que ell, ell, qu' en realitat no té altra passió que aquella, hagi de sufrir, mal sigui per un sol día, l' abstinencia del deliciós cigarret?

D' un rápit cop d' ull explora tot aquell tros de Rambla, buscant, com náufrech abandonat en mitj del mar, una taula de salvació, una roca hospitalaria, un conegut qualsevol á qui poderli demanar una mica de tabaco...

¡Res! Ningú, ¡ni un *almal*!.. La mala estrugancia que d' un quant temps ensá l' persegueix continua obsequiantlo ab las sevas infames caricias.

Fa tres días que no se li ha presentat cap maleta per portar. Qualsevol diria que 'ls senyors ja no viatjan ó que l' dur maleta no es moda.

Avans donava gust. S' arribava el xicot al moll ó á la estació de Fransa, y en menos de mitj'horeta feya per la teca del día... y pel tabaco de tota la senmana.

Avuy... Els trens no portan ningú; els vapors venen sense passatjers... Pels carrers no s' veu altra cosa que cotxes dels morts, carregats de caixas molt historiadas... Es clar, morintse la gent, ¿perque s' necessitan las maletas y 'ls sachs de má?..

Lo que s' necessita es tabaco... Y l' tabaco, com els sachs de má y las maletas, sembla haver desaparecut del món de las cosas tangibles.

En Lau sent tocar horas... Vuyt, nou, deu, onze... ¡Las onze, y encare no ha pogut encendre cap cigarro! Els altres días á n' aquesta hora, ja n' havia fumat dos ó tres.

¡Ah, no! Aixó no pot continuar aixís. D' una manera ó d' un' altra, hi ha que buscar tabaco, encare que sigui trayentlo de las entranyas de la terra

¿De la terra?.. ¡Es veritat! Allí n' hi ha d' haver poch ó molt; pero no á las entranyas, sinó á sobre mateix, á la superficie, al fácil alcáns de la má...

Animat per aquesta repentina inspiració, en Lau bai-

ESTRELLAS EN VAGA

Ara que l' "Eden Concert" ha plegat, es el gran moment per pendre illissions de llengua francesa á preus módichs.

xa 'ls ulls y comensa á buscar puntas de cigarro.

Nó: el tabaco de cigalas no es com el de la *Competidora*; pero apart de que *en tiempo de hambre no hay pan duro*, devegadas se troban pessas... que Deu n' hi doret. Un día va arreplegar un purás, encare encés, que lo menos feya mitj pam, que may ha fumat res tan bo. Prou devía l'ensar-lo el governador ó l' amo del Banch d' Espanya...

Y va buscant, buscant, caminant d' aquí per allá, trassant zig-zags diabòlics, escorcollant las junturas de las pedras, els sots dels arbres, las voras dels fanals...

¡Res, res!.. Per lo que 's ven, á Barcelona s' ha acabat tot. Els senyors que viatjan, els que fan dur recados, els que fuman... ¡Ni puntas se troban ja!.. ¿Haurá decididament arribat l' hora d' emigrar á terras més vividoras... y més ricas en tabaco?

Dugas fullas secas qu' en aquell moment cauhen d' un arbre, treuhen al pobre Lau de las sevas negras meditacions.

¡Fullas secas!.. ¡Té rahól!.. ¿Cóm no hi havia atinat avans?

Fumador d' experiència, trinxa conciensudament una porció de fulla, y, ¡ab quina reconcentrada avidés encén un minut després el cigarrut qu' entre 'ls seus llabris tremolal!..

Al l'ensar la primera glopada de fum, el recort d' un vers que li sembla venirli com l' anell al dit, li acut de sobte á la memoria.

Hojas del árbol caídas...

¿D' ahont ho ha tret alló?.. ¡Quí sabi!.. Dificil li sería explicarho. Potser ho ha pescat á n' alguna estrella del *Trianon* ó del *Bar de la Franca*.

—De part del Governador,
que ate V. corto á los guras.
—Digale V. que está bien:
ja 'ls hi daré una repulsa.

chela; potser ho ha recullit á las cadiras de la Rambla, al fregarse mandrosament ab els grupos de cómichs vagatius que allí tenen la seva tertulia...

Lo cert es qu' en Lau segueix murmurant:

*Hojas del árbol caídas
«tabaco» del «nyébit» son...*

Y sumergit en deliciós éxtassis, contempla las capritxosas espirals que 'l fum, elevantse lentament, dibuixa enjogassat en la inmensa página del ayre.

A. MARCH

ABNEGACIÓ

PEL VER AMICH A. CASTELLS Y CASAS

Cercant flayrosos
cálzers badats,

la papallona
batega d' alas
y al resseguirlos
s' endú glops tendres
per 'lli escampata.

Un nén la ovira,
náixli 'l desitj
d' aná á cercarla:
se posa á corre,
coratjós jutja 's
y prest s' endinza
per l' entremitj
d' un prat plétórich,
abarrotat
de flors badadas
y de poncellas,
que un altre día
ja prou maduras
farán l' esclat.

ELS ABUSOS DELS XANXES

Els guardias municipals,
per rahóns que no 's comprenen,
l' han donada ara en fcar-se
en lo que no 'ls interessa.

Voleya ansiosa
d' assi d' allí
co n' el capritxo:
el nen s' hi atansa,
ella se 'n burla
traidora, esquerra
fentlo d' alí.

Pensa apunyarla;
alsa la má
propet tenintla
y un sospir l'ensa
quan desclou buida
la má calmosa
que just fregá.

Y á cada brinco
proba de nou,
sempre creyentse
tocá unas alas:
son de la brisa
que fresca y dolas
lleument las mou.
Quan la fadiga
deixa 'l malmés

de tan fer brinco
per l' herba tendra,
la papallona
sobre una galta
li marca un bés.

J. COSTA POMÉS

TEATROS

PRINCIPAL

Fernando el calavera 's titula la traducció ó arreglo de un *vaudeville* francés que reuneix tots els defectes y qualitats del género. Es un' obra que res te que veure ab l' art,

A CAL METGE

—¿Traballa gayre, senyor doctor?
—Ara molt poch; però la senmana que vé hi ha d' haver un ball infantil á Novedats y, com de costum, l' endemà no m' entendré de feyna.

com no sigui ab l' art de fer riure als que ab poca cosa 'n tenen prou pera cargolar's hi.

A falta de naturalitat y observació hi ha enginy y travessura, bon número de situacions agafadas pels cabells, y algunas en que lo grotesch hi juga 'l principal paper.

El desempenyo sortí bastant acertat y 'l públich dispensá á la gatada una acullida simpática.

..

Anit degué efectuarse la funció á benefici de la senyora Tubau, ab l' estreno d' una comedia titulada: *La doncella de mi mujer*.

LICEO

Avants del estreno de l' ópera *Thais*, qu' estava anunciat pel dimecres, han passat l' estona ensajant tenors.

Tenors del tenor següent:

En *Rayer*, que ab aquest anagrama ha tingut á bé batejarse un jove de la bona societat barcelonina nomenat *Riera*. Ab una mica més el públich li clava 'l verdader pseudónim, que havia de ser el de *Reira*.

Li falta estatura, desarrollo de pit y per consegüent veu adequada á las grans proporcions del Liceo. En cambi 's coneix que ha estudiat molt y que coneix l' estil dels grans cantants als qui procura imitar. Desgraciadament no bastan la intenció y 'l bon desitj.

En el *racconto* del últim acte del *Lohengrin* va conseguir fer olvidar deficiencias que anteriorment se li havían notat y que l' havían posat en perill de naufragar á no

haver sigut la trassa ab que sapigué sortejar els esculls.

Li donan, á mon entendre, un bon concell els que li recomanan que 's deixi d' óperas y 's dediqui ab preferencia, si tant li agrada cantar, á la música de concert.

Y aném al sitre, que s' anomena Eguillor y es viscahí. Aquest sí que té veu, sobre tot en la corda aguda; però li falta educarla. Está molt lluny encare de poder treuerla á lluhir sobre las taulas d' un teatro. Si pren bons mestres y s' aplica es més que probable que ho conseguixi.

En una paraula: l' Eguillor té lo que falta á n' en *Rayer*, y en *Rayer* posseheix lo que li falta á l' Eguillor.

Si fos possible barrejarlos y en proporcions iguals ferne dos homes nous, obtindríam dos tenors més que regulars.

ROMEA

La gatada *Agencia d' informes comercials*, d' en *Peyus* (ara ja no se li ha de dir *Peyo* may més, suposat que 's firma *Pompeyus*) es una enginyosa recopilació de frases xocants y bonas sortidas, donadas á llum en épocas diverses per distints autors, en las tertulias de café y en els cenáculos literaris. En *Peyus*, que té una felís memoria, després de recullirho n' ha fet una pesca, que va fer riure molt.

Una cosa li recomano y es que si arriba á imprimirla, l' ompli de notas, donant á cada hù lo seu, y resultarà que aquell tango geográfich tan graciós es una humorada d' en *Bartrina*; y aquell bolero «Jo 'n tinch un jech, de

UN DIPUTAT PROVINCIAL

HISTORIA QUE POT SERVIR D' EXEMPLE EN VIGILIAS D' ELECCIONS

Carallonga era una vila próspera, alegre y tranquila.

Pró governs y pedregadas ll van dar malas anyadas.

Per millorarla, el vehinat, va di: ¡Hem de fé un diputat!--

Y van votar á un senyó de molta "disposició".

Que, de cop, ja 'ls prometé un llum per cada carré.

Una hermosa carretera y un pont per passar la riera.

Mes ell sempre era á ciutat y estava molt enfeynat.

Va está el poble un any y un mes sense sapiguerne res.

No mes hi anava al estiu per geure vora del riu.

O per fer grans "casserias" als voltants de las masias.

A tot hora gent llogada ll feya gran barretada.

Peró de tot lo promés no s' anava cumplint res.

Disminuan els llums y aumentan els consums.

Fins que al últim, indignat, va veure clar el vehinat...

...que á las plagas que tenia una més se n' hi afegia.

vellut vert, es del malagnanyst Pepet Dern, antich col·laborador de LA ESQUELLA.

Per cert que'l públich, en aquest precís punt de l'obra, va cridar al autor. Y quan jo creya que sortiria en Dern felisment ressucitat, va presentarse en Peyus, abstenintse d'anunciar que ho feya en representació de nostre plorat amich.

El mérit d'en Peyus es el d'haver sapigut engranar aquell verdader rosari de gracias y plagacitats, propias pera fer passar al públich una estona molt agradable.

CATALUNYA

Els Srs. Prieto y Rocabert no van trencarse gayre la

cloaca per escriure la seva sarsueleta titulada *El cochero*.

Es un quénto insustancial allargat á la forsa, que no tindria rahó de ser, si la dona del protagonista aixís com espera fins á l'última escena á revelar á un seu antich amant qu' está casada y estima al marit, li dignés com deuria ferho, desde bon principi.

A pesar de las pessas de música molt ruidosas, entre las quals hi preponderan algunas jotas (l'escena passa á Zaragoza), temém que'l tal *Cochero* s' haurá de retirar prompte del ofici... y no per rich; més aviat per pobre. No n' hi portará gaire de gent en el seu carruatje.

N. N. N.

LA NOVA XAUXA

Qui coneugi á Barcelona de poch temps á aquesta part, y la jutji coneixentls d' un modo superficial, ben segur que deu semblarli que aquesta hermosa ciutat es un poble non-plus-ultra, una vinya de tot l' any, ahont no sols ab llangonissas ferman els gossos y els gats;

embolican els carmetlos y el café ab papers de Banch, sino, qu' está tot el poble convertit en sucursal de la llegendaria *Xauxa* ó del jardí Hesperidiá.

Ben segur que deu semblarli (y potsér no vagi errat) que á aquest país tothom menja; que la caixa comunal ve á ser com una cassola plena d' arrós fumejant ahont hi fican cullerada

no sols alguns ciutadans,
sino, tots els *arrossayres*
(sempre que poden trobar
que á servir de *tapadora*
se 'ls presti algún concejal.)

Naturalment que 'l qui 's miri
las cosas de fóra estant
y judiqui á Barcelona
per sas exterioritats,
tindrà rahó d' envejarnos
la nostra felicitat.

Andorra 's queda petita
(més del qu' ho es de natural)
si 's compara ab Barcelona,
si se la posa al costat
d' aquesta famosa especie
de terra de Canaán.

Per que d' una nova Xauxa
tingui l' aspecte integral,
aquí, 'ls arbres fan banderas
deu ó dotze cops cada any,
y en totes las balconadas
hi floreix algún domàs:
la que no 'l treu pel Setembre
ho fa pel Febré ó pel Maig...

En tots els carrers y plassas
hi há omnimoda llibertat
per ferhi tothom que vulgui
lo que li passi pel cap,
desde las *aguas menores*
fins las bestiesas mes grans;
desde las festas mes grossas
als bunyols mes garrafals...

Y aixó ab dret *indiscutible*
tant ho fa 'l particular
com l' arcalde de real ordre
com la mes seria entitat;
la gerencia d' uns tranvías
sigan belgas ó alemanyas,
com la comissió gestora
de qualsevol festival.

Ara mateix y á diari,
avuy per cols ó per naps
y demá per xiribias
tenim festassas en gran.

L' un día perque vé en Maura
y va ben acompanyat,
vingan festas y domassos
y balcons iluminats.

L' altre día perque arriba
un Nunci del Vaticá,
més festas y lluminarias
y balcons endomassats.

Avuy perque en Maura torna,
perque en Silvela se 'n vá,
y demá per l' arribada
de *La Regal Mastegat*
el Senyor Don Carnestoltas
(que Deu conservi molts anys.)
sempre estém á punt de festas,
sempre atents per obsequiar
als ilustres personatjes
que 'ns fan honra á la ciutat.

En resumén, que no sería
cosa tan fora del cas
que fessim el *Carnestoltas*

ara que vé 'l carnaval...

(Pero... *senyores*, prudència
que aquí l' estém fent tot l' any!

PEP LLAUNÉ

UN BALCO FAMOS Y UNA IDEA DE 'N PERE ROMEU

-¿Sabeu qu' estich per venilshi á oferir els meus putxinetlls?

ESQUELLOTS

En el punt més céntrich de la
ciutat nova, en l' encreuament
de la Granvía y 'l Passeig de Gra-
cia, entre 'ls palaus de 'n Marçet
y Marqués de Marianao, s' hi es-
tava alçant el tablado destinat á
Sa Magestat Carnavalesca.

Quaranta anys enrera aquesta
broma 's feya en un recó del Born.
Pero aquesta vegada l' arcalde
Lluch vá permetre que pujés de
categoria.

Está vist que s' ha proposat
divertirnos, feros riure de acort
ab *Gatzara continua*.

Pero no ho conseguirán ni que
'ns fassin pessigollas.

L' única manera de conseguirho
hauria consistit en colocar l' estrado
carnavalesch en la balconada
de la Casa Gran.

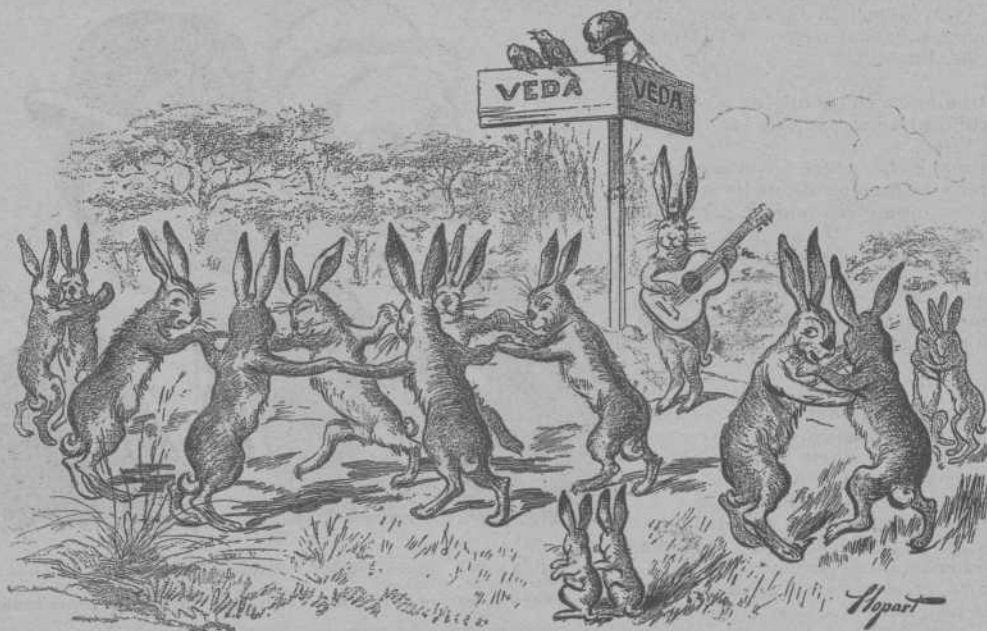
Prestantse ell en persona á sus-
tituir al rey de la broma.

¿Qué no ha de fer un arcalde de
R. O. en obsequi dels seus admi-
nistrats?

Llavoras sí que la *Gatzara* hau-
ría sigut *continua*. En lloch més
del mon s' hauria vist una cosa
semblant.

Nice enfoncéel

HIMNE CUNILLERIL

—Quan els cassadors descansen,
se 'ns acaban els perills;

quan els cassadors descansen,
descansém també els cunills.

Els pobles de la Costa van acudir al home de la *Etica* posantli de relleu la picardia que s' está fent ab ells, aislantlos del mar ab la famosa muralla que s' está alsant á tot lo llarch de la vía férrea.

Primer una manifestació de dol, ab uns quants xiulets escadussers.

Y 'l sabi no hi va voler veure.

Després un sentit discurs puntualisant las sevas justas queixas.

Y 'l sabi 'ls hi va respondre ab una serie de camándulas.

Per últim la xiulada va ser atronadora, y las pedras van voleyar en gran número.

Sr. Silvela: aquests son els discursos que pronuncia 'l poble quan está indignat. Arguments més *contundents* que 'ls qu' ell emplea no 'n trobará vosté per més que 'ls rebusqui en las pedreras de la seva eloqüència.

Ara qu' es á Madrid, reuneixi al Consell d' Administració y dónguili compte del succés.

Pot comensar la ressenya ab las següents paraulas: «Senyors: tot just comensém y ja apedrega. ¿Cóm acabarà la cosa?»

Acabarà de una manera molt lògica, ab una victòria popular.

¡Si fins sembla mentida que no ho compreguin! Els ferrocarrils se fan pera donar vida als pobles, y no pera matarlos.

La paret anirà á terra si 'l poble bufa fort. Y als que s' hi arrimin d' esquena, la paret els hi caurá á sobre.

De tant en tant té efecte un eclipse parcial de lluna. Y sempre l' almanach els anuncia ab la deguda anticipació.

En cambi 'ls almanachs no anuncian may els eclipses d' arcalde, y aixó que sovintejan més de lo regular, y no son parcials, sino totals.

¡LA GRRRRAN SORPRESA!...

¡Aixó es tot lo que 'ns prepara
la colla de la "Gatzara"!

Días enters deixa passar el senyor Lluch sense compareixer al despaig.
 ¡Ay Alcalde de R. O.¡ Ja tens Ordre d'anar á... donar recados al Marqués de las Cinquillas!

Una baixa en las filas de la mayoría republicana del Ajuntament. La del Sr. Vilá.

Posat á triar entre la venera de regidor y la nómina de metje municipal ha optat resoltament per la nómina.

Al cap-de-vall ha fet molt bé. Qui no sigui bó per casat, que no enganyi á la dona. De la mateixa manera qui no sigui bó per concejal que no enganyi als electors.

«Ahora lo comprendo todo», com diu el personatge de una certa comedia. Sí, ara comprench que la General de Tranvías cometi tota mena de abusos ab la major impunitat.

Segons manifestacions fetas en Consistori pel nostre bon amic D. Armengol Giner de los Ríos (en catalá Hermenegildo es Armengol) la Companyia qu' es alemana, conta entre 'ls seus primers accionistas al Dr. Rieddel, que vingué á Espanya en calitat de metje de D.ª María Cristina... y vaji l' Ajuntament á posarli multas á una Companyia que te tan bons puntals.

Si l' alcalde per exemple li imposa una multa, ve desseguida 'l Dr. Rieddel xeringueta en má, y ¡jalá! injecció de morfina al canto, y á la nona!

COMISSIO MUNICIPAL DE BELLAS ARTS

Final de l' última sessió.

NOCTAMBULS

—¿Vols que 't digui la veritat? Tancat l' "Edén", no sé ahont decorosament passar las nits.

—¡Veyám, veyám si al últim no tindré mes remey que casarnos!

Hem sentit parlar de un desafio pendent entre dos conspícuos membres de la Junta autónoma de Bellas Arts, un d' ells regionalista y l' altre republicá.

La pintoresca escena que va produhir el disgust ab una mica més acaba á pinya seca. Ja 'ls dos rivals anavan á posarse en mànegas de camisa, pera repartírselas ab més desembrás; pero 'ls companys de Junta ho van impedir temerosos de que 's costíessin.

Millor será que ventilin la qüestió pendent en el Campo del humor.

L' única dificultat ab que toparán els padrins será entot cas ab l' elecció d' armas. S' ha convingut en anarlas á buscar en el mateix Museo, al afecte de donar al lance un caràcter ben arqueològich. No se sab si l' desafio será á espasa toledana, á pistola de pedra foguera... ó á fletxa.

De lo que succeheixi ja 'n sabrán alguna cosa 'ls nostres apreciats lectors.

Un altre lloch de divertició que també ha acabat els turrans: l' Eden Concert.

El primer local que va introduhir á Barcelona las *chanteuses*, las *disseuses* y demés estrelas ab qua ó esquadas del género francés.

Tot d' una se n' ha anat al Cel... y en quant á las estrelas, *estrelladas*.

Bona ocasió te l' Eminentíssim per establirhi una Comunitat religiosa de *dívettes* místicas.

Barcelona s' está desnaturalisant á marxasdobles. Per una part els teatros passan mil amarguras, vensuts pels cinematógrafos.

Per altra part, el carrer de Fernando, en altres temps tan concorregut allá á la cap-vesprada, se troba avuy sumament desanimat.

—Efectes de la bomba!—diuhen alguns.
 —De la bomba y del vermouth!—replican altres que 's precian de coneixer las verdaderas causas de certas transformacions.

El vermouth á que 's refereixen els últims no es pas el such de rahims més ó menos castís perfumat ab herbas aromáticas, que serveix de aperitiu... Es la funció que 's dona en alguns teatros avants de l' hora de sopar y qu' es l' única que se sol veure algun tant concorreguda.

Els botiguers del carrer de Fernando están desesperats.

Pero si volen gent ja saben lo que han de fer: repartir *vermouth*.

Potser en lloch més d' Espanya ha succehit una cosa semblant á la que acaba de passar á Barcelona.

Els jurats del districte de la Concepció han obsequiat ab un tech en el Tibidabo al President del Tribunal de Dret de la secció segona, Don Diego del Río, agrahits á las facilitats que 'ls ha dispensat en el cumplimiento de la seva missió.

¡La Justicia popular trincant ab la Justicia històrica!

Valdría la pena de ferne un baix relleu y colocarlo en el frontis del Palau del Saló de Sant Joan.

Per fi--com deya una vegada *La Correspondencia* referintse á una persona que, després d' una llarguíssima malaltia que semblava interminable, havia mort--per fi diumenge tingué lloch l' eclipse de Lluna que la premsa barcelonina volia que 's realisés el día 19 del passat mes.

Y, lo que son las cosas; llavoras, ab tot y no haverhi hagut tal eclipse, els diaris no tingueren cap inconvenient en explicar als seus lectors que 'l fenómeno s' havia verificat ab puntualitat admirable.

En cambi ara, que l' eclipse s' ha efectuat ab tota comoditat pels observadors, cap diari s' ha dignat consagrarli l' endemá un parell de líneas.

Lo que 'ls periodistas degueren pensar:

—Ja que aquell día la Lluna va fernos quedar malament á nosaltres, ara nosaltres la farem quedar malament á n' ella.

Y sense pensá ab el feo que donavan á la ciencia, van deixá á la pobra Lluna de Valencia.

Diumenge á Bilbao, mentres á la iglesia de Sant Vicents s' estava celebrant la missa, per haverse escampat la veu de que al temple hi anava á esclatar una bomba, s' originá un pánich tan tremendo, que durant llarch rato quedá interrompuda la solemne cerimonia.

Y explicant el fet, un diari de la crosta de baix, sense adonarse del flach servey que ab la seva manifestació fa á la santa causa, després de donar compte del barullo que va produhirse, diu ab el major candor:

«Fueron muchos los fieles que en la confusión perdieron los devocionarios y otros objetos que llevaban en las manos.»

A lo qual jo, suposant, com dech suposar, que á

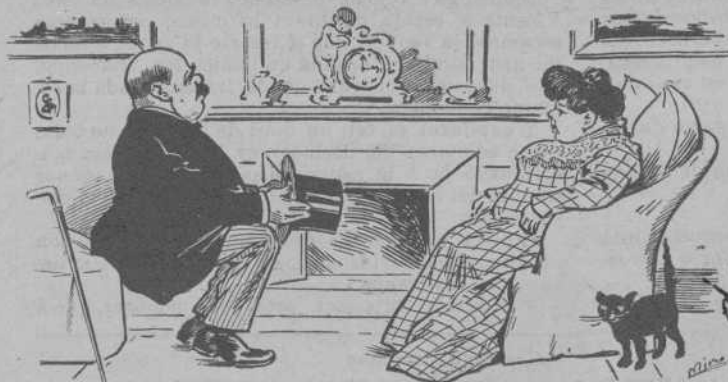
Costums italianas

UN CASAMENT ALS ALPES.—VALCESIA (MONTE-ROSA)

En aquest poble, desde temps Inmemorial, sols se casan ells ab ells. No obstant, últimament y per excepció, s' han unit en matrimoni el fill del arcalde y la filla del de un poblet vehi. La presentació dels nuvis, que son els personatjes aquí retratats, ha sigut un aconteixement del qual parlará llarch temps tota la comarca.

VISITA DE CONFIANSA

—¿Que no 's disfressarà vostè, donya Paca?
—¡Pobra de mi! ¿De qué vol que 'm disfressi? ¿De Paca... de cotó?

la iglesia no hi havia altra cosa que *fieles*, responch:

Per lo que al temple pogué extraviarse,
no crech que apuro calgui passar,
donchs, si bé una *fieles* ho varen perdre,
uns altres *fieles* ho haurán trobat.

El pobre aeronauta Vilaregut, al baixar el diumenge ab el globo, després de la seva felís ascensió á la Nova plassa de toros, s'enredá ab els fils del telégrafo y caygué tan malament que 's va trencar una cama, produhintse, además, lesions gravíssimas en varias parts del cos.

Un enemich del progrés
deya comentantho:—Vaja:
¿veyeu per qué es bo el teléfono?
Per enredá y trencar camas.

El distingit artista D. Carlos Vázquez en la copiosa exposició de apuntes, bosqueigs, dibuixos, notas de color y quadros que va presentar fá dos senmanas á ca 'n Parés, ha fet gala novament de la seva fecundia inagotable, y de una facilitat encantadora que cap dels nostres artistas supera ni iguala.

El Sr. Vázquez se pinta sol pera pintar bé y ab garbo.

El seu gran quadro *Una boda en Ansó*, distingit en l'última exposició nacional de Bellas Arts, es un' obra digna en tots conceptes de la recompensa que va obtenir... una demostració palpable de qu' en art hi ha qui sab caminar depressa y arribar á illoch, fresch y descansat.

Alguns bromistas fan corre qu' en Silvela al venir á visitarnos, no duya altre propósit que 'l de inaugurar la doble vía de Barcelona á Mataró.

No 'n creguin una paraula.

Lo que en Silvela va venir á inaugurar, y aixís ha tingut l'honor de ferho, es las grans xiuladas de Vilassar.

L'idea que duya l'insigne patrici quedá satisfeta, se sab de segú.
¡Com á don Francisco va xiulá aquell poble no havia en sa vida xiulat á ningú!

Aixís com hi ha *Los martes de las de Gómez*, hi ha també á Barcelona *Los lunes de Romea*.

L'ayga-lifa devota s'hi dona cita de moment fins á la Quaresma, en que *los lunes* quedarán suspesos,

per quant anar al teatro en la Quaresma es pecat.

Després de Pasqua, se obrirá un nuevo abono. Aixís ho diu l'Empresa.

Protesto per lo de nuevo. L'abono que se serveix á n' aquell públich es y será sempre 'l mateix. Aquest abono consisteix en las evacuacions de D. Teodoro Baró.

En un ball d'etiqueta ahont abundan las donas escotadas:

—Mira aquella—diu un senyor que porta de brasset á una lletja, seca com un bacallá.—Cert qu' es una mica grossa; pero te una pell magnífica... un verdader satí.

La lletja ab desdeny:—Precisament aquest any el satí no 's porta.

Valentía:

En una delegació de policia, s'hi presenta un senyor tot trasmutat, y diu:

—Avants de donar aquest pas, he vacilat molt; pero al últim m'he decidit, porque no hi ha més remey.

—¿Qué passa?

—Passa que de aquí á mitj' hora m'haig de batre en desafío. Per favor, fassi de manera de sorprendre'ns á temps per impedir l'encontre.

—Estigui tranquil: no fa encare un quart que ha vingut el seu adversari ab la mateixa pretensió y li he promés formalment sorprendre'ls.

Se presenta al director de una companyia de sal-timbanquis un home fornit, demanant que'l contractin com atleta.

—Vamos á veure—li pregunta 'l director—¿Vosté ha lluytat?

—Ja ho crech, he lluytat y lluyto contínuament.

—¿Contra qui?

—Contra l'adversitat.

SOLUCIONS

A LO INSERTAT EN L' PENULTIM NÚMERO

- 1.ª XARADA.—*Es-tre-ma-de-ta.*
- 2.ª MUDANSA.—*Rach—Rech—Rich—Roch—Ruch.*
- 3.ª TRENCA-CLOSCAS.—*La tragedia del pierrot.*
- 4.ª LOGOGRIFO NUMÉRICH.—*Evarist.*
- 5.ª FUGA DE CONSONANTS.—*Floridablanca.*
- 6.ª GEROGLÍFICH.—*Com mes musclos mes closcas.*

Antoni López, editor, Rambla del Mitj, 20

Imprempta LA CAMPANA y LA ESQUELLA, Oim, 8
Tinta Ch. Lorilleux y C.ª

Antoni López, editor, Rambla del Mitj, número 20, Llibreria Espanyola, Barcelona. Correu: Apartat número 2

Obra nova de Santiago Rusiñol

AUCELLS DE FANG

Un elegant tomo en octau. Ptas. 4

Aita Tettauen, por B. Pérez Galdós. Ptas. 2

A. B. C. del dinero, por A. Carnegie. Ptas. 1

La conciencia criminosa, por M. Longo. Ptas. 0'75

La novela de Lino Arnaiz, por M. López Roberts Ptas. 3'50

Preparación de las tropas para la guerra, por R. Burguete Ptas. 2

La humilde verdad, por G. M. Sierra Ptas. 3

La nit del amor, per S. Rusiñol. Ptas. 1

L'home contra l'Estat, per H. Spencer. Ptas. 2

Poesías, per Angel Guimerá. Ptas. 4

Maura residenciado, por J. Just Lloret. Ptas. 1

Colección Diamante
TOMO 92

ZADIG

POR
VOLTAIRE

Un tomo. Ptas. 0'50

ARTES INDUSTRIALES

POR

H. Giner de los Ríos

Un tomo con multitud de fotograbados,

Ptas. 3

30
céntimos

30
céntimos

30
céntimos

30
céntimos

Muy pronto aparecerá

EL

CUADERNO PRIMERO

DE LA

2.^A SERIE

DE

Barcelona á la vista

ÁLBUM DE VISTAS DE LA CAPITAL

30
céntimos

30
céntimos

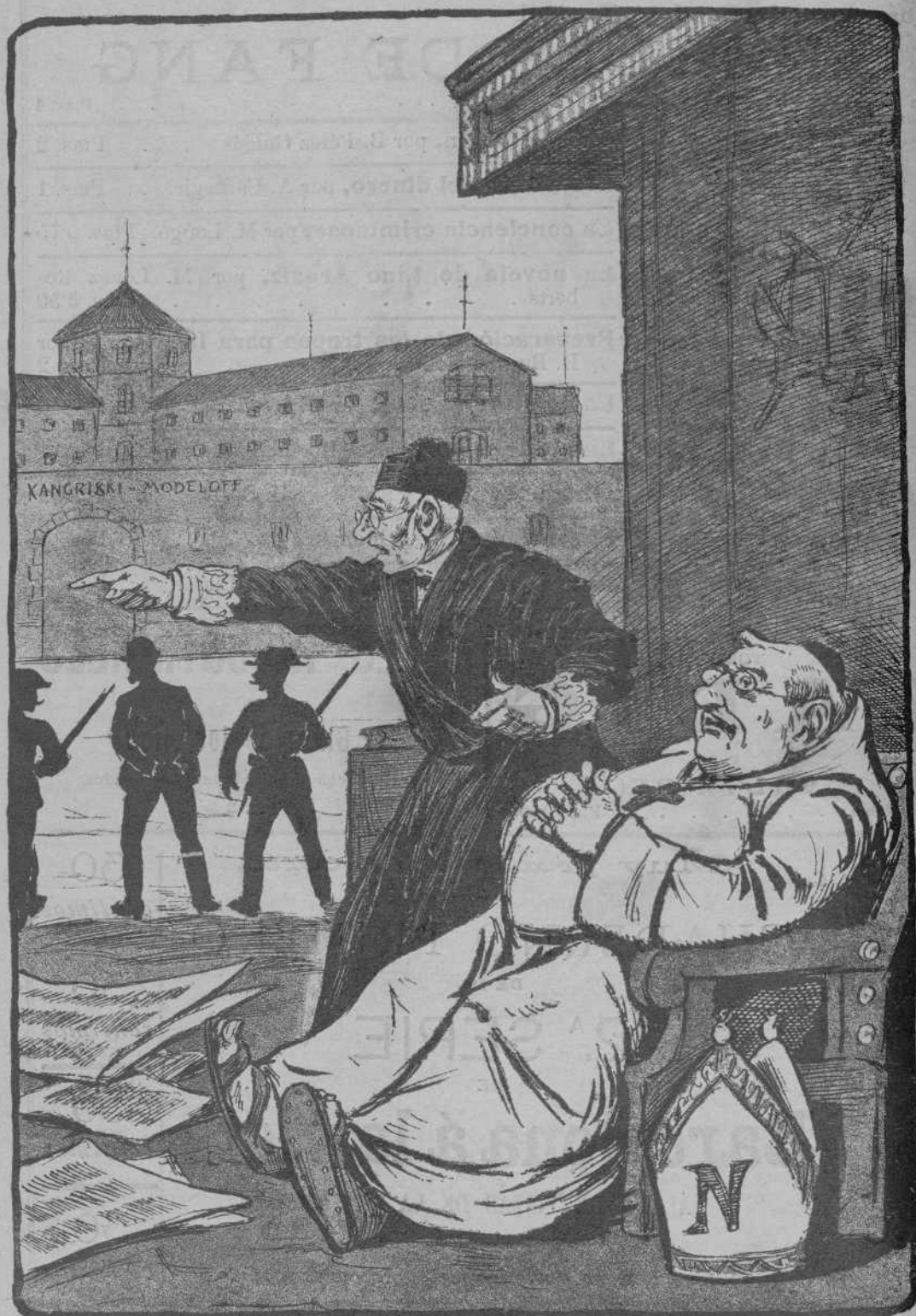
30
céntimos

30
céntimos

Pueden nuestros corresponsales formular pedido

NOTA.—Tothom que vulga adquirir qualsevol de dites obras, remetent l'import en libransas del Giro Mútuo ó bé en sellos de franqueig al editor Antoni López, Rambla del Mitj, 20, Barcelona, la rebrá á volta de correu, franca de ports. No responem d'extravios, si no 's remet ademés un ral pera certifiat. Als corresponsals se 'ls otorgan rebaixas.

EPISSODI RUS

Mr. KASTROVIDOFF, condemnat per escriptor.

(NOTA: Aixó no ha succehit á Espanya: aixó sols passa á Russia.)